

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А. С. МАКАРЕНКА

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
за спеціальністю А7 Фізична культура і спорт
галузі знань А Освіта

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою СумДПУ імені А.С. Макаренка

протокол № _____ від « _____ » _____ 202__

Ректор _____ _____ **Юрій ЛЯННОЙ**

Суми – 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-наукової програми
Фізична культура і спорт
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
(доктор філософії)
за спеціальністю А7 Фізична культура і спорт
галузі знань А Освіта

Освітньо-наукова програма розглянута на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури

Протокол № _____ від «_____» _____ 20____ р.

Начальник центру забезпечення
якості вищої освіти

_____ Оксана ОДІНЦОВА

Голова Наукового товариства
студентів, аспірантів, докторантів
та молодих учених

_____ В'ячеслав ОЛЩЬКИЙ

Проректор з науково-педагогічної
(наукової) роботи

_____ Ольга КУДРІНА

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-наукова програма «Фізична культура і спорт» є нормативним документом, який регламентує програмні компетентності та результати навчання кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги до процесу підготовки докторів філософії з галузі знань А Освіта спеціальності А7 Фізична культура і спорт.

Освітньо-наукова програма «Фізична культура і спорт» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії за спеціальністю А7 Фізична культура і спорт розроблена згідно з вимогами Законів України «Про вищу освіту» (2014 зі змінами від 28.07.2022), «Про освіту», Стандартом вищої освіти зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (Наказ МОН № 1101 від 02.08.2024), Постанови КМУ №261 від 23.03.2016 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» (зі змінами), Постанови КМУ № 1021 від 30.08.2024 «Про зміни до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти», наказу МОН «Про затвердження переліку наукових спеціальностей» (редакція від 30.12.2022) Національного класифікатора України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010, Національної рамки кваліфікацій (2011 зі змінами), згідно з положенням документів «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (ESG, 2015), матеріалів Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти (2016 зі змінами).

Програма розроблена у складі:

Рибалко Петро Федорович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри – професор кафедри теорії та методики фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Томенко Олександр Анатолійович – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор кафедри теорії та методики фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Лянной Михайло Олегович – кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики фізичної культури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

До розробки освітньо-наукової програми були залучені:

зі складу наукової спільноти:

Приходько Володимир Васильович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики спортивної підготовки Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту;

Пітин Мар'ян Петрович – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор кафедри теорії спорту та фізичної культури Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського.

зі складу здобувачів освіти/випускників третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії – спеціальності

Сумцов Олександр Іванович – здобувач 1 курсу денної форми навчання спеціальності 017 Фізична культура і спорт Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Мельник Сергій Анатолійович – доктор філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт, випускник спеціальності 017 Фізична культура і спорт Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

зі складу фахівців-практиків:

Самохвалова Ірина Юріївна – доктор філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт, доцент

кафедри фізичного виховання Сумського національного аграрного університету.

Васільєв Роман Вікторович – директор Сумського регіонального центру з фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю ІНВАСПОРТ

Рецензенти:

Єдинак Геннадій Анатолійович – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор кафедри теорії і методики фізичного виховання Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка

Лазоренко Сергій Анатолійович – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри фізичного виховання і спорту Сумського державного університету.

Гакман Анна Вікторівна – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту, Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

**Профіль освітньо-наукової програми
Фізична культура і спорт**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка; Навчально-науковий інститут фізичної культури; кафедра теорії та методики фізичної культури
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь та назва кваліфікації	Доктор філософії Доктор філософії у галузі знань А Освіта за спеціальністю А7 Фізична культура і спорт
Офіційна назва освітньо-наукової програми	Фізична культура і спорт третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (доктор філософії) за спеціальністю А7 Фізична культура і спорт галузі знань А Освіта
Обмеження щодо форм навчання	Немає
Тип диплому та обсяг освітньо-наукової програми	Диплом доктора філософії, одиничний, 60 кредитів ЄКТС, термін навчання – 3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Сертифікат № 7739 про умовну (відкладену) акредитацію освітньої програми (дата видачі 16.05.2024) строк дії до 14.05.2025
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень QF - ENEA – третій цикл EQF - LLL – 8 рівень
Передумови	Наявність освітнього ступеня магістр або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст (у т.ч. за іншою спеціальністю)
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньо-наукової програми	3 01 вересня 2025 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://sspu.edu.ua/osvitni-prohramy-rik-vstupu-2025

2 – Мета освітньо-наукової програми

Підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців ступеня доктора філософії, які здатні продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері фізичної культури і спорту, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення для сфери фізичної культури і спорту.

3 – Характеристика освітньо-наукової програми

<p>Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))</p>	<p><i>Галузь знань</i> А Освіта <i>Спеціальність</i> А7 Фізична культура і спорт Освітньо-наукова програма підготовки доктора філософії включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 45 кредитів (75 %) нормативних навчальних дисциплін циклу загальної та професійної підготовки; - 15 кредитів (25 %) навчальних дисциплін вільного вибору здобувачів вищої освіти. <p>Загальний обсяг освітньо-наукової програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю А7 Фізична культура і спорт.</p> <p>Об'єкт вивчення та діяльності: методологічні підходи, теоретичні засади, традиційні та інноваційні технології, явища, процеси у фізичній культурі і спорті, комплексні проблеми підготовки кадрів для сфери фізичної культури і спорту, проблеми забезпечення рухової активності, здорового способу життя, спортивної підготовки та змагальної діяльності в різних видах олімпійського, неолімпійського, адаптивного та професійного спорту.</p> <p>Методи, методики та технології: загальнонаукові методи пізнання та дослідницької діяльності, математичні та статистичні методи опрацювання результатів досліджень, методи моделювання та проектування освітнього процесу, спортивної підготовки, оздоровчо-рекреаційної діяльності, технології науково-педагогічної діяльності; цифрові технології, специфічні прийоми, методи і методики фізичної культури та спорту.</p> <p>Інструменти та обладнання: сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмне забезпечення; бібліотечні та цифрові ресурси; програми статистичної обробки та візуалізації даних; комп'ютерна техніка та мультимедійне обладнання; мережеві ресурси, спеціальна апаратура та інструменти, необхідні для</p>
---	--

	наукових досліджень, професійній та освітній діяльності у сфері фізичної культури і спорту.
Орієнтація освітньо-наукової програми	Освітньо-наукова програма доктора філософії має дослідницьку, академічну та прикладну спрямованість. Програма орієнтована на сучасні дослідження у сфері фізичної культури і спорту, на розвиток дослідницьких та інноваційних компетентностей.
Основний фокус освітньо-наукової програми	Науково-дослідницька діяльність у закладах вищої освіти в галузі фізичної культури і спорту. Педагогічна діяльність у закладах вищої освіти. <i>Ключові слова:</i> система освіти, освітні технології, спорт, фізичне виховання, оздоровчо-рекреаційна рухова активність, науково-дослідна діяльність, інноваційна діяльність.
Особливості програми	Освітньо-наукова програма поєднує освітню та наукову складові з метою виконання якісних досліджень у галузі фізичної культури і спорту, сприяє професійному й особистісному розвитку майбутніх педагогів-дослідників шляхом побудови індивідуальної освітньої траєкторії, забезпечення академічної мобільності, продуктивної наукової комунікації, академічної доброчесності тощо. Унікальність програми полягає в реалізації освітньої складової з акцентом на формуванні здатності організовувати освітній процес у закладах вищої освіти та забезпечувати досягнення програмних результатів навчання на основі врахування професіограм майбутніх фахівців, формуванні фахових компетентностей науково-педагогічного працівника. Програма має регіональну складову, орієнтовану на підвищення конкурентоспроможності науково-педагогічних працівників регіону; наближення якості вищої освіти до європейських стандартів; активізацію науково-дослідницької та інноваційної діяльності через сприяння науковим дослідженням щодо розвитку фізичної культури і спорту в Північно-Східному регіоні з метою використання позитивного зарубіжного досвіду в освітньому процесі закладів освіти.
4 - Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Посади науково-педагогічних або наукових працівників у закладах вищої освіти, наукових установах, суб'єктах сфери фізичної культури і спорту згідно з чинною редакцією національного класифікатора України:

	Класифікатор професій (ДК 003: 2010).
Академічні права випускника	Здобуття наукового ступеня доктора наук та додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Освітній процес побудований на принципах студентоцентрованого, особистісно орієнтованого навчання, на основі компетентнісного підходу.</p> <p>Форми навчання: аудиторні (лекційні, практичні, семінарські), позааудиторні (індивідуальні, консультації, написання та захист проектів, практика, науково-дослідна робота), самостійна робота, майстер-класи. Можливе застосування електронного навчання і онлайн освітніх технологій.</p> <p>Методи навчання: проблемні, проблемно-пошукові, інтерактивні (диспути, дискусії, «круглі столи», тренінги, мозкові атаки, презентації, ділові й рольові ігри тощо), загальнонаукові, конкретно-наукові та емпіричні методи наукових досліджень.</p> <p>Протягом навчання за програмою здійснюється наукове керівництво, підтримка та консультування з боку інших колег наукової групи.</p> <p>Дослідницька робота: 1) участь у фахових та міждисциплінарних семінарах, 2) підготовка публікацій у наукових фахових виданнях, 3) участь у наукових конференціях, 4) підготовка та захист дисертаційної роботи.</p>
Оцінювання	<p>Загальне оцінювання роботи здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня здійснюється за результатами поточного і підсумкового контролю опанування освітніх складових програми у вигляді заліків, екзаменів, звіту з практики, наукових звітів із оцінюванням досягнень відповідно до внутрішньої системи забезпечення якості освіти, попереднього обговорення дисертаційної роботи у формі фахового семінару.</p> <p>Система підсумкового оцінювання заснована на принципах академічної доброчесності та прозорості.</p> <p>Атестація здобувачів освіти здійснюється у вигляді публічного захисту дисертації за умови успішного виконання аспірантом його індивідуального плану.</p>
6 – Перелік компетентностей випускника	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері фізичної культури і

	спорту, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне і практичне значення.
<p align="center">Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері фізичної культури і спорту на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p> <p>ЗК 3. Здатність працювати в міжнародному контексті</p>
<p align="center">Спеціальні (фахові) компетентності (СК)</p>	<p>СК 1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері фізичної культури і спорту й дотичних до неї міждисциплінарних напрямках.</p> <p>СК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері фізичної культури і спорту, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень. СК 3. Здатність інтегрувати знання з різних галузей, застосовувати системний підхід та враховувати правові, етичні та інші аспекти під час розв'язання комплексних проблем у сфері фізичної культури і спорту та проведення досліджень.</p> <p>СК 4. Здатність використовувати сучасні наукові методи, інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення в науковій та науково-педагогічній діяльності у сфері фізичної культури і спорту.</p> <p>СК 5. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові та інноваційні проекти у сфері фізичної культури і спорту та з дотичних до неї напрямів та управляти ними.</p> <p>СК 6. Здатність здійснювати та організовувати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти</p> <p>СК 7. Здатність до використання сучасних наукових досліджень сфери фізичної культури і спорту в регіональному аспекті.</p> <p>СК 8. Здатність до орієнтації освітнього процесу у закладах вищої освіти до з урахуванням професіограм майбутніх фахівців сфери фізичної культури і спорту</p>

7 - Програмні результати навчання

РН	<p>РН 1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з фізичної культури і спорту та на межі галузей знань та спеціальностей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку, отримання нових знань та/або здійснення інновацій.</p> <p>РН 2. Формулювати і перевіряти наукові гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень, наявні літературні дані.</p> <p>РН 3. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері фізичної культури і спорту та з дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасних інструментів.</p> <p>РН 4. Досліджувати концептуальні моделі процесів і систем у сфері фізичної культури і спорту та ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів</p> <p>РН 5. Критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у сфері фізичної культури і спорту.</p> <p>РН 6. Аналізувати, систематизувати та актуалізувати знання та/або професійну практику явищ і процесів у сфері фізичної культури і спорту в Україні та інших країнах світу із застосуванням наявних наукових даних та методів, проблем і тенденцій розвитку спорту, фізичної культури та оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних верств населення.</p> <p>РН 7. Вільно усно та письмово презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми фізичної культури і спорту українською та англійською мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних та закордонних наукових виданнях.</p> <p>РН 8. Розробляти та реалізовувати інноваційні комплексні наукові проекти, здійснювати патентно-ліцензійний пошук та підготовку заявок на отримання грантів на виконання досліджень у сфері фізичної культури і спорту.</p> <p>РН 9. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, обробки та аналізу отриманих емпіричних даних,</p>
----	---

	<p>використовувати сучасні статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.</p> <p>РН 10. Провадити науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, застосовуючи інноваційні форми, засоби та технології, здійснювати наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення освітнього процесу, розробляти і викладати навчальні дисципліни з фізичної культури і спорту та з дотичних напрямів</p> <p>РН 11. Оцінювати можливості застосування у вітчизняних освітніх проектах новітніх досліджень науки у сфері фізичної культури і спорту у тому числі в регіональному аспекті.</p> <p>РН 12. Організовувати освітній процес у закладах вищої освіти на основі врахування професіограм майбутніх фахівців сфери фізичної культури і спорту та впроваджувати результати власних досліджень у практику</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>До реалізації ОНП залучено науково-педагогічних працівників, які мають відповідну кваліфікацію, задовольняють ліцензійні вимоги спеціальності та постійно підвищують власний фаховий рівень. До викладання окремих тем запрошуються особи, які мають значний досвід роботи у галузі та/або є професіоналами-практиками, що підтверджується їх публікаційною активністю у провідних фахових виданнях або значним досвідом роботи у певній сфері діяльності.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Наявна матеріально-технічна база відповідає ліцензійним умовам і дозволяє забезпечити успішну організацію освітнього процесу за даною ОНП: використовуються навчальні приміщення для проведення лекційних та практичних занять, оснащені сучасним мультимедійним обладнанням; комп'ютерні класи із доступом до Інтернет та лабораторії, оснащені спеціалізованим ліцензійним і вільно поширюваним програмним забезпеченням. Бібліотека акумулює наукову та навчальну літературу й періодичні спеціальні видання, необхідні для самостійної роботи аспірантів. Наявні читальні зали із вільним доступом до Інтернет.</p> <p>Університет має різнопланову соціально-побутову інфраструктуру (гуртожитки, їдальня, актова зала, спорткомплекс, стадіон, басейн, медпункт, пандуси для доступу до навчальних корпусів та об'єктів</p>

	інфраструктури), що відповідають ліцензійним умовам.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Освітній процес супроводжується робочими програмами навчальних дисциплін, підручниками, посібниками, довідниками, навчально-методичними матеріалами, а також фаховими періодичними виданнями. Навчально-методичне забезпечення дисциплін включає: теоретичний навчальний матеріал, методичні вказівки або рекомендації щодо виконання практичних завдань; матеріали для організації самостійної роботи аспірантів; ілюстративні матеріали тощо. Здобувачам освіти забезпечений вільний доступ електронних освітніх ресурсів через систему дистанційного навчання Moodle. Здобувачам освіти надається доступ до матеріалів електронного репозитарію, де передбачено можливість працювати з наукометричними базами Scopus та Web of Science. Офіційний веб-сайт університету (https://sspu.edu.ua) містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову й виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти тощо.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Право здобувачів вищої освіти на національну кредитну мобільність може бути реалізоване на підставі участі у програмах академічної мобільності відповідно до укладених угод/договорів із вітчизняними закладами вищої освіти та з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією університету на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.
Міжнародна кредитна мобільність	Право здобувачів вищої освіти на міжнародну кредитну мобільність може бути реалізоване на підставі участі у програмах міжнародної мобільності відповідно до укладених угод/договорів із закордонними закладами вищої освіти та з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією університету на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів. Індивідуальна академічна мобільність можлива за рахунок участі в державних, міжнародних наукових та освітніх програмах (TEMPUS, ERASMUS MUNDUS, Fulbright та інші).
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Підготовка іноземних громадян у СумДПУ імені А.С.Макаренка здійснюється відповідно до чинного законодавства України, освітніх стандартів, базується на повній вищій освіті іноземних громадян за національними стандартами освіти і має самостійний завершений характер. Здійснюється в межах ліцензованого обсягу спеціальності та за умови попередньої мовної підготовки.

2. Перелік компонентів освітньо-наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОНП

Код н/д	Компоненти освітньо-наукової програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, атестація)	Семестр	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1. Обов'язкові компоненти ОНП				
<i>Цикл загальної підготовки</i>				
ОК 1	Етика наукового пошуку: філософські та мовні аспекти	1	3	залік
ОК 2	Академічна іноземна мова	2	5	екзамен
ОК 3	Методологічні основи наукових досліджень (за темою дисертації)	2	3	залік
ОК 4	Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях	2	3	залік
ОК 5	Теорія та методика викладання у вищій школі	4	3	залік
ОК 6	Управління науковими проектами	4	3	залік
Разом			20	
<i>Цикл професійної підготовки</i>				
ОК 7	Інноваційні компетентності доктора філософії	1	4	екзамен
ОК 8	Спеціалізовані методи і організація наукових досліджень у фізичній культурі і спорті	3	4	екзамен
ОК 9	Фізичне виховання різних груп населення: теорія і практика	4	4	залік
ОК 10	Методологія наукового пошуку здобувача освіти	3	3	залік
ОК 11	Історія наукової думки у фізичній культурі: національний та регіональний аспекти	4	4	екзамен
Разом			19	
Загальний обсяг обов'язкових компонентів			39	
Вибіркові компоненти ОП				
	Дисципліни за вибором	3	9	
		4	6	
Разом			15	
Практична підготовка				
ПП1	Асистентська практика	5	6	
Загальний обсяг практичної підготовки			6	
Загальний обсяг освітньо-наукової програми			60	
Підсумкова атестація				
ПА	Кваліфікаційна робота (дисертація)			

2.2. Вибіркова складова освітньо-наукової програми

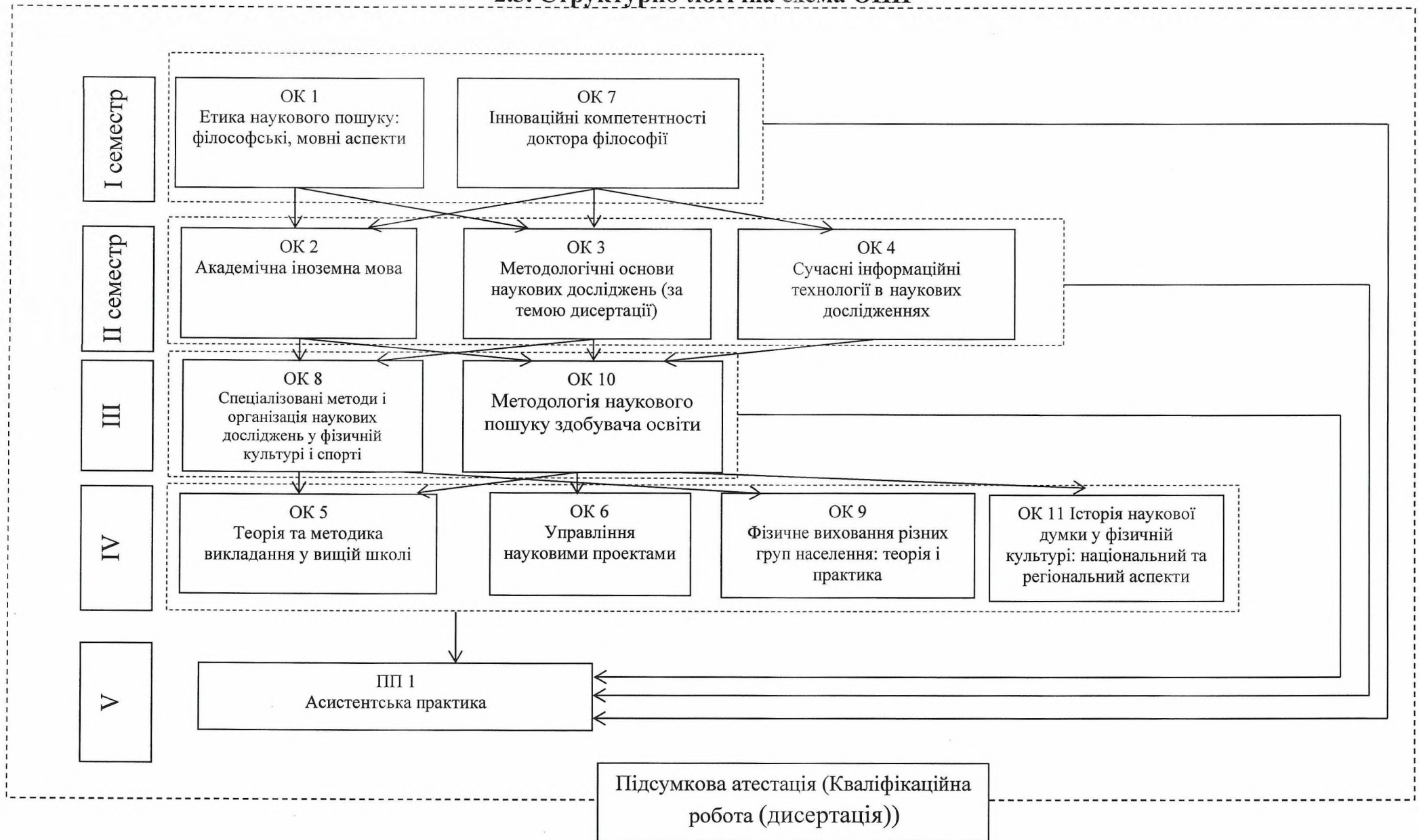
Індивідуальний план навчально-наукової роботи аспіранта, крім обов'язкових складових, містить перелік дисциплін за вибором здобувача.

Вибіркова складова обсягом 15 кредитів ЄКТС входить до загального обсягу кредитів ОНП. Вибіркова складова містить міжгалузевий перелік дисциплін, які уможливають формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача через вибір тих навчальних дисциплін, які найбільше відповідають його науковим та професійним інтересам і потребам.

Право на вибір навчальних дисциплін реалізується відповідно до положень «Про організацію освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С.Макаренка», «Про аспірантуру і докторантуру Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка», «Про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка», «Про вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти СумДПУ імені А.С. Макаренка».

Процедура вибору полягає в ознайомленні здобувача з переліком та анотаціями вибіркового дисциплін, які є у вільному доступі на сайті СумДПУ імені А.С. Макаренка.

2.3. Структурно-логічна схема ОНП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

<p>Форми атестації здобувачів вищої освіти</p>	<p>Атестація здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.</p> <p>Обов'язковою умовою допуску до захисту дисертації є попереднє її обговорення на розширеному засіданні випускової кафедри та повне виконання аспірантом його індивідуального плану навчально-наукової роботи.</p> <p>Звітування здобувачів про виконання індивідуального плану навчально-наукової роботи проводиться 2 рази на рік на засіданні випускової кафедри: в кінці січня аспіранти звітують за перше півріччя, в кінці червня – за весь навчальний рік. Річний звіт проводиться в присутності проректора з науково-педагогічної (наукової) роботи. Річні звіти та висновки кафедри про виконання індивідуального плану навчально-наукової роботи аспіранти подають до аспірантури і докторантури протягом 2 днів після звіту.</p>
<p>Вимоги до кваліфікаційної роботи</p>	<p>Вимоги до структури та правил оформлення змісту дисертації визначаються Положенням про присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка та Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка.</p> <p>Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається під час розширеного засідання випускової кафедри.</p> <p>Дисертація перевіряється на плагіат. Дисертаційна робота та анотація розміщуються на сайті закладу вищої освіти.</p>
<p>Вимоги до публічного захисту</p>	<p>Вимоги щодо процедури та особливих умов проведення публічного захисту визначаються Порядком присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженим постановою КМУ № 44 від 12 січня 2022 р., Положенням про присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка та Процедурою публічного захисту дисертації на здобуття ступеня доктора філософії у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка.</p>

	<p>Публічний захист дисертації проводиться на засіданні спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, яка створюється для разового її захисту. Захист дисертації має характер відкритої наукової дискусії, у якій зобов'язані взяти участь голова та члени ради, а також за бажанням присутні на засіданні. Засідання ради вважається правоможним у разі участі в ньому та голосуванні повного складу ради. Ступінь доктор філософії присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти в результаті успішного виконання здобувачем відповідної освітньо-наукової програми та за результатами публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.</p>
--	--

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти визначаються відповідно до Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти та статті 16 Закону України «Про вищу освіту». У Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка функціонує Центр забезпечення якості вищої освіти, головною метою діяльності якого є реалізації стратегічних цілей розвитку Університету щодо підвищення якості вищої освіти та освітньої діяльності, забезпечення відповідності рівня якості освітніх послуг вимогам стейкхолдерів.

<p>Політика щодо забезпечення якості вищої освіти</p>	<p>Політика Університету щодо забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти спрямована на розвиток корпоративної культури та культури якості, яка включає пошук шляхів удосконалення якості та відображає взаємозв'язок між науковими дослідженнями та навчанням і викладанням. Відповідно до Політики Університету з якості основними стратегічними цілями системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти є: гарантування розробки якісних освітніх програм відповідно до національних та міжнародних освітніх стандартів, націлених на підготовку фахівців із відповідними компетентностями, з урахуванням широкого спектру освітніх потреб здобувачів вищої освіти та роботодавців; забезпечення якості освітньої діяльності Університету шляхом дотримання встановлених норм та процедур за підтримки і відповідальності всіх учасників освітнього процесу.</p>
---	--

<p>Забезпечення якості розроблення, затвердження, моніторингу, перегляду та оновлення освітніх програм</p>	<p>Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм здійснюється згідно з діючими нормативними документами в Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка.</p> <p>Перегляд освітньо-наукових програм здійснюється на основі аналізу задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти: можливості побудови індивідуальної освітньої траєкторії, дотримання академічних свобод в освітньому процесі, задоволеності якістю освітньої програми тощо; роботодавців: якості формування загальних та фахових компетентностей, актуальних та соціальних навичок (soft skills); інших стейкхолдерів</p> <p>Для перегляду освітніх програм використовуються онлайн опитування, проведення дослідження фокус-групи, аналіз документів, аналіз ситуації, самооцінка робочою групою відповідно до вимог щодо структури та змісту освітньої програми.</p> <p>Питання, пов'язані з переглядом, удосконаленням, оновленням, створенням нових навчальних курсів та освітніх програм розглядаються спочатку на засіданнях кафедр із запрошенням членів експертних рад стейкхолдерів, здобувачів освіти, випускників та вченої ради Університету за потреби, але не рідше одного разу за повний курс навчання за ОП. Кафедри можуть ініціювати такі розгляди: - з власної ініціативи; - внаслідок результатів студентських опитувань; - за рекомендацією експертних рад стейкхолдерів та Ради роботодавців Університету.</p>
<p>Забезпечення зарахування, досягнення, визнання та атестація здобувачів</p>	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених в Університеті процедур згідно з нормативними актами.</p> <p>Щорічне оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до визначених освітньою програмою форм контролю, порядку оцінювання результатів навчання, що висвітлюється в робочих програмах навчальних дисциплін, робочих планах навчальних дисциплін, силабусах навчальних дисциплін, обліку результатів навчання, який ведеться з використанням програмного забезпечення корпоративної інформаційної системи управління (електронний журнал).</p> <p>Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється на основі 100-бальної накопичувальної бально-рейтингової системи.</p>

	<p>Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти завершується атестацією, яка здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою Університету, створеною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.</p>
<p>Забезпечення якості студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання</p>	<p>Студентоцентроване навчання реалізується через організацію освітнього пронесу, що передбачає заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу, створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії, побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу. Передбачає надання можливості вибору здобувачам вищої освіти змісту, темпу, способу та місця навчання, а також ґрунтується на реалістичності запланованого навчального навантаження.</p>
<p>Забезпечення якості науково-педагогічних працівників</p>	<p>Педагогічні та науково-педагогічні працівники Університету можуть підвищувати кваліфікацію за різними формами, видами та в різних суб'єктів підвищення кваліфікації. Забезпечення підвищення кваліфікації відбувається за рахунок удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань з урахуванням вимог відповідного професійного стандарту (у разі його наявності, набуття досвіду виконання додаткових завдань та обов'язків у межах спеціальності та/або професії, та/або займаної посади, формування та розвитку цифрової, управлінської, комунікаційної, медійної, інклюзивної, мовленнєвої компетентностей тощо.</p> <p>Рейтингове оцінювання є одним із видів заохочення та оцінки діяльності науково-педагогічних працівників, який може органічно співіснувати з іншими, прийнятими в університеті.</p> <p>Проведення рейтингової оцінки діяльності науково-педагогічних працівників, кафедр, навчально-наукових інститутів та факультетів забезпечує ефективний моніторинг стану управління розвитком і підвищенням якості діяльності університету з урахуванням вкладу в нього всіх науково-педагогічних працівників університету.</p>

	<p>Підсумкові рейтингові показники оцінки діяльності науково-педагогічних працівників за звітний період враховують: вчена рада університету та вчені ради навчально-наукових інститутів і факультетів при обранні на посади, переведення на нові посади; при поданнях на нагородження; присвоєнні почесних звань; при визначенні розміру матеріального заохочення.</p> <p>Рейтингове оцінювання професійної діяльності науково-педагогічних працівників університету базується на принципах об'єктивності, прозорості, гласності, професійної конкуренції, коректності.</p>
<p>Ресурсне забезпечення освітнього процесу (навчальні ресурси та підтримка здобувачів вищої освіти)</p>	<p>Заклад вищої освіти забезпечує освітній процес необхідними та доступними ресурсами (кадровими, методичними, матеріальними, інформаційними та ін.) та здійснює відповідну підтримку здобувачів. У процесі планування, розподілу й наданні навчальних ресурсів і забезпечення підтримки здобувачів вищої освіти враховуються їх потреби та принципи студентоцентрованого навчання.</p> <p>Організаційно-методична підтримка самостійної роботи здобувачів вищої освіти полягає в розробці методичних, дидактично-інструктивних матеріалів, наданні можливості формувати, закріплювати, поглиблювати й систематизувати отримані під час аудиторних занять знання та вміння, здійснювати самопідготовку й самоконтроль, опанування освітньо-наукової програми.</p>

5. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК10	ОК 11	ПП 1	ПА
ІК	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ЗК01	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
ЗК02			+				+	+	+	+	+	+	+
ЗК03	+	+	+	+		+	+			+			+
СК01	+		+					+		+	+		+
СК02	+		+			+		+	+	+	+	+	+
СК03	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
СК04				+	+	+				+			+
СК05	+		+			+				+		+	+
СК06					+	+			+	+		+	+
СК07								+			+	+	+
СК08					+	+		+	+			+	+

6. Матриця забезпечення результатів навчання (РН)

відповідними компонентами освітньо-наукової програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК10	ОК 11	ПП 1	ПА
РН 01	+		+			+	+	+	+	+			+
РН 02	+		+	+			+	+		+		+	+
РН 03			+	+		+	+	+		+		+	+
РН 04	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+	+
РН 05		+	+	+			+	+		+	+		+
РН 06			+		+	+		+	+		+	+	+
РН 07	+	+	+	+			+	+		+		+	+
РН 08	+			+		+	+	+					+
РН 09				+	+		+	+					+
РН 10					+		+		+		+	+	+
РН 11		+		+		+							+
РН 12					+		+		+			+	+